

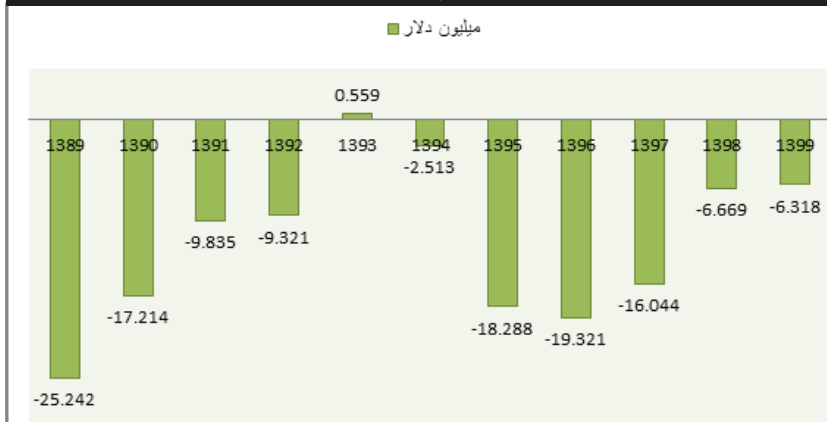
سهم ایران از این بازار کمتر از دو درصد بوده است. بی‌توجهی به بازار کشورهای همسایه علاوه‌بر محروم‌سازی ایران اثرات سیاسی و امنیتی جدی نیز داشته است که موجب دور شدن همسایگان از مدار سیاست خارجی ایران و نزدیک شدن دشمنانی همچون رژیم صهیونیستی به کشورهای همچون امارات متحده عربی و جمهوری آذربایجان گشت.

۳-۴ روند خروج سرمایه از ایران:

(نمودار ۵) همانگونه که در جدول شماره ۶ قابل مشاهده است، به‌دلیل کاهش جذابیت اقتصاد ایران برای سرمایه‌گذاری و بی‌اعتمادی شهروندان به ثبات اقتصادی کشور، تنها در بازه ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۹ بیش از ۱۳۰ میلیارد دلار سرمایه از کشور خارج شده است (فارس، ۲۹ مهر ۱۴۰۰). نکته حائز اهمیت این است که براساس گزارش‌های دستگاه‌های متولی همچون وزارت اقتصاد، حجم زیادی از این سرمایه صرف خرید مسکن یا سرمایه‌گذاری در پروژه‌های اقتصادی کشورهای همچون ترکیه، کانادا، گرجستان و برخی کشورهای اروپایی شده است (خبرگزاری مهر، ۲۳ آبان ۱۴۰۰). سرمایه‌ای که می‌توانست با مدیریت صحیح دولت‌های پیشین در پروژه‌های زیرساختی کشور در صنایعی همچون فولاد، معدن، پتروشیمی، مسکن و فناوری‌های پیشرفته اطلاعاتی و کامپیوتری می‌شد. خروج سرمایه در ایران خاصه در یک دهه اخیر به بهانه اهداف و مقاصد مختلف انجام‌شده که همگی به‌دلیل ضعف شاخص‌های سرمایه‌گذاری و عدم سهولت تجارت و بی‌اعتمادی به محیط اقتصاد کلان بوده است. عوامل گوناگونی را برای خروج سرمایه می‌توان در نظر گرفت که مهم‌ترین آنها عبارتند از:

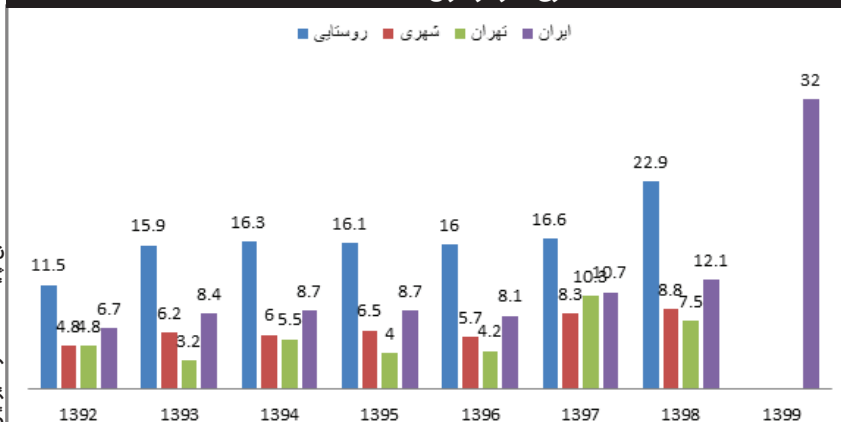
- * کسری شدید بودجه کشور در دهه ۹۰
- * حجم بالای تورم به‌صورت متمادی در سال‌های اخیر
- * تعیین قیمت دستوری کالاها و خدمات در اقتصاد ایران
- * نظام مالیاتی غیر شفاف و ناکارآمد

خالص حساب سرمایه (۱۳۸۹ - ۱۳۹۹)

نمودار شماره ۵

نرخ فقر در ایران (۱۳۹۲ - ۱۳۹۹)

نمودار شماره ۶

برای تأمین نیازهای اولیه نیز برخوردار نیستند. از جمعیت ۸۵ میلیون نفری ایران، ۲۶ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر در محرومیت بسر می‌برند؛ این روایت آمارهای رسمی از نقشه محرومیت در ایران است که استان سیستان و بلوچستان با محرومیت ۶۲ درصدی جمعیت را رکورددار بدترین وضعیت معرفی می‌کند، درحالی‌که میانگین نرخ محرومیت در کشور ۳۱/۴ درصد اعلام شده و استان یزد با نرخ ۱۶ درصدی بهترین وضعیت را از نظر محرومیت داشته است (روزنامه همشهری، ۳ شهریور ۱۴۰۰). علت پایه‌ای وقوع این فاجعه اقتصادی را می‌توان در تورم بالا

- * اعطای یارانه‌های گسترده به صنایع کم‌بازده
- * عدم تعریف دقیق از اهداف تسهیلات دهی بانک‌ها

۳-۵ نرخ فقر در ایران

(نمودار ۶) نرخ فقر یکی دیگر از شاخصه‌های محاسبه وضعیت اقتصادی کشور است که نشان دهنده توانایی خرید مردم در یک اقتصاد است. این آمار نشان می‌دهد که تا پایان سال ۱۳۹۹ نزدیک به یک سوم جمعیت کشور زیر خط فقر زندگی می‌کنند و از توانایی لازم

مقایسه صادرات ترکیه و ایران با ۱۴ کشور همسایه ایران در ۱۰ ماهه سال ۲۰۲۰

کشور	صادرات ایران	صادرات ترکیه	کسری تجاری ایران
عراق	۶,۳۸۸,۴۲۱,۴۲۱	۸,۱۶۶,۱۰۶,۰۰۰	-۱,۷۷۷,۶۸۸,۵۷۹
امارات	۳,۷۲۹,۱۱۱,۵۲۱	۲,۳۵۵,۹۸۱,۰۰۰	۱,۳۷۳,۱۳۰,۵۰۱
افغانستان	۱,۹۰۴,۶۸۳,۷۴۹	۱,۷۵۱,۱۷۳,۰۰۰	۱,۷۲۹,۵۱۰,۷۴۹
پاکستان	۸۰۹,۵۵۰,۳۵۴	۴۹۹,۱۰۷,۰۰۰	۳۱۰,۴۴۳,۳۵۴
آذربایجان	۴۲۱,۵۴۶,۲۳۸	۱,۹۱۸,۷۱۵,۰۰۰	-۱,۴۹۷,۱۶۸,۷۶۲
روسیه	۳۸۶,۸۵۸,۹۴۳	۴۰۳,۳۸۰,۹۸۷,۰۰۰	-۳,۶۵۹,۱۲۸,۰۵۷
عمان	۳۲۲,۶۱۱,۳۷۸	۴۸۳,۹۴۳,۰۰۰	-۱۶۱,۳۳۱,۶۲۲
ارمنستان	۲۶۴,۷۲۴,۵۷۸	۶۸۹,۰۰۰	۲۶۴,۰۳۵,۵۷۸
قطر	۱۳۴,۱۰۱,۹۰۷	۹۲۸,۷۶۶,۰۰۰	-۷۹۴,۶۶۴,۰۹۳
قزاقستان	۱۲۵,۷۱۲,۵۵۴	۸۹۱,۹۸۳,۰۰۰	-۷۶۶,۲۷۰,۴۴۶
کویت	۱۲۵,۲۱۰,۸۱	۴۹۲,۱۲۶,۰۰۰	-۳۶۶,۹۱۵,۹۱۹
ترکمنستان	۱۰۱,۴۲۵,۹۵۶	۷۲۰,۸۵۸,۰۰۰	-۶۱۹,۴۳۲,۰۴۴
بحرین	۶,۳۲۷,۸۰۲	۱۷۸,۷۷۱,۰۰۰	-۱۷۲,۴۴۳,۱۹۸
عربستان	-	۲,۴۴۸,۹۱۶,۰۰۰	-۲,۴۴۹,۹۱۶,۰۰۰
مجموع	۱۴,۷۲۰,۲۸۶,۴۶۲	۲۳,۳۰۰,۱۲۰,۰۰۰	-۸,۵۷۹,۸۳۴,۵۳۸

منبع: نود اقتصادی ۱۳۹۹/۱۲/۲۷

ویژه‌نامه
سالگرد سیزدهمین دوره
انتخابات ریاست جمهوری
خرداد ۱۴۰۱